

نهایی در جمع

ادبیات دوازدهم

حل سوالات نهایی 1401 بخش اول

سوال: در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «شادی» بیابید.

«همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی
همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی»

پاسخ: سرور

العربية
العلمية

سوال: معنی واژه «دستور»، در بیت زیر با معنی آن در کدام گزینه یکسان است؟

- «چه نیکو گفت باجمشید دستور ورسر / که با نادان نه شیون باد و نه سور»
- ۱- گر ایدونک دستور باشد کنون *احاره - رخصت*
- ۲- تن زجان و جان ز تن مستور نیست
- ۳- دستور فرمود تا ساروان *ورسر*
- ۴- بر مصطفی بهر رخصت دوید
- بگوید سخن پیش تو رهنمون *احاره*
- لیک کس را دید جان دستور نیست
- هیون آرد از دشت، صد کاروان *رخصت*
- از او خواست دستوری اما ندید

نوا / هوا -

حوار / خار

سوال: در هر یک از متن‌های زیر، واژه‌های بیابید که دارای «هم آوا» باشد. **سند**
 ارتباطی مثل هم با سروک از نظر نوشتن و معنی کردن متفاوت است

الف) کشته هر سو بر کف و دیواره‌هایش نیزه و خنجر / چاه **غدر** ناجوان مردان / چاه پستان، چاه بی‌دردان

قدر

فردا

لَعِينٍ

پاسخ: الف) غدر **ب)** هر کسی از **ظن** خود شد یار من از درون من نجست اسرار من **پاسخ: ب)** ظن

امارت

ج) در آن اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای **عمارت** بلند شد.

پاسخ: ج) عمارت

فقه
 فلسفه
 ریاضیات
 عربی
 الفقه
 الفقه

سوال: در هر یک از موارد زیر، املاي یک واژه **نادرست** است؛ آن را بیابید و درست آن را بنویسید.

(الف) پیرمرد از داخل **کاذیة** روی میز، یک پاکت کهنه را برداشت و حوالهٔ مخارج قریب شش ماه من را نوشت.

کاذیة = حواله

پاسخ: الف) کازیه

(ب) پس از عزیمت رضاشاه، همهٔ تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و **اشیره** بازگشتند.

اشیره

پاسخ: ب) عشیره

العربية

سوال: در کدام گزینه غلط املائی دیده می‌شود؟
کلاس درخت

(۱) نهالی چند در هنگام ورود خویش در باغ غرس کرده بود.

(۲) کتاب را بر روی زانو گشوده بود و از پس عینک ستبر خویش در آن می‌نگریست.

(۳) چنان می‌نمود که در چهارگوشهٔ اتاق، درفش ملی ما را به احتزاز درآورده باشند.

اهتزاز
اهتزاز

(۴) قومی به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور گردد.

سوال: با توجه به سرودهٔ زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«داشتم می‌گفتم، آن شب نیز / سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد. و چه سرمایی،
چه سرمایی! / لیک. خوشبختانه آخر، سرپناهی یافتم جایی / ... قهوه‌خانه گرم و

روشن بود، هم چون شرم ... / همگنان را خونِ گرمی بود.»

(ج) نقش دستوری واژهٔ «خوشبختانه» را بنویسید.

قید

(د) نوع واو مشخص شده را تعیین کنید.

ربط

و
 س > جمله = حرف ربط
 س > جمله = حرف عطف
 س > جمله = میا نونه

العربية
 2021
 1402
 1403
 1404
 1405
 1406
 1407
 1408
 1409
 1410
 1411
 1412
 1413
 1414
 1415
 1416
 1417
 1418
 1419
 1420

سوال: با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(۱) از سیم به سر یکی کُله خود ز آهن به میان یکی کمر بند

[داری]

معنایی

[داری]

(۲) ای مشت زمین بر آسمان **شو** بر وی بنواز ضربتی چند

ترکیب وصفی
صفت لایموم

شرو = بحر اسرار

امام

(۳) ای مادر سرسپید، بشنو این پند سیاه‌بخت فرزند

سوال: با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(الف) در بیت اول، نوع حذف، قرینه لفظی است یا معنایی؟ **معنایی**

(ب) کاربرد معنایی فعل «شو» اسنادی است یا غیراسنادی؟ **غیراسنادی**

(ج) یک ترکیب وصفی در بیت دوم بیابید. **ضربتی چند**

(د) هسته گروه اسمی «این **پند** سیاه بخت فرزند» را تعیین کنید.

پند، (یادآوری: گروه اسمی فقط یک هسته دارد)

صفت اشاره

صفت - صاف اله

مضاف الیه

فرزند سیاه بخت

این سر

هسته

العربية

سوال: نمودار گروه اسمی «دو تخته فرش» را رسم کنید و نوع وابسته و وابسته را در آن تعیین نمایید.

پاسخ: «دو تخته فرش»

نوع وابسته و وابسته : ممیز

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
الفنون
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
الفنون

سوال: با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی گزاره‌های داده شده را تعیین

کنید. صد هزاران سایه جاوید، تو گم شده بینی ز یک خورشید، **تو** ^{تک} ^{مذکر}

مریط و آنته سار،

چون نگه کردند آن سی مرغ زود ^{وا} بی شک این سی مرغ آن سیمرغ بود

خویش را دیدند سیمرغ **تمام** ^(سرو) بود **خود** سیمرغ، سی مرغ **تمام** ^{هسته (کلیه)}

صفت

فقه
حقوق
تاریخ
جغرافیا
زبان
فلسفه
ادبیات
ریاضیات
فیزیک
شیمی
بیولوژی
علوم
عربی
فارسی

سوال: بیت زیر را با مصراع مناسب پر کنید.

من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن!
.....

پاسخ:

به دشت گل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن!

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الاجتماعية
الفنون

سوال: مصراع دیگر هر یک از بیت‌های داده شده را انتخاب کنید؟

(الف) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟
.....

(۱) یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه؟
یا نه سر بریده خورشید شامگاه؟
(۲) ✓

(ب)
به هر حالت که بودم با تو بودم؛ میهن ای میهن!

(۱) ✓ به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم
(۲) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار

فقه
حقوق
تاریخ
جغرافیا
زبان
ریاضیات
فیزیک
شیمی
بیولوژی
علوم
ادبیات
عربی
انگلیسی

سوال: مفهوم نمادین هر یک از موارد مشخص شده را بنویسید.

طَارَعَاتُ رُوحَيْنِ طَارَعَاتُ وَاعِي

(الف) ای مرغ سحرا! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

(ب) ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد، آن نابرا در بود.

العربية
الرياضة
العلوم
الهندسة
الفن
الرياضيات
العلوم
الرياضة
الفن
الرياضيات

پاسخ:

(الف) پروانه نماد عاشق حقیقی است.

(ب) شغاد، نماد ناجوانمردی است، (ریاکاری و تزویر نیز درست است)

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
اللغة
الفقه

تہذیب و جمع

پیشرفت، یعنی موفقیت

نهایی در جمع

ادبیات دوازدهم

حل سوالات نهایی 1401 بخش
دوم

سوال: با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۱) گر در **سرت** هوای وصال است، حافظا باید که خاک درگه اهل هنر شوی

۲) بگفتا دل ز مهرش کی کنی **پاک**؟ بگفت آن گه که باشم خفته در **خاک**

الف) در کدام واژه بیت نخست آرایه «مجاز» وجود دارد؟ **الف)** واژه سر (فکر و خیال)

ب) در بیت دوم، کدام واژه‌ها آرایه «جناس» را پدید آورده‌اند؟ **ب)** خاک و پاک

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الفقه
اللغة
الإنجليزية
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الفقه
اللغة
الإنجليزية

سوال: مفهوم هر یک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید.
الف) این سال نو به شما مبارک باشد و هزار سال به این سال‌ها برسید.
ب) دیدم ماشاءالله چشم بد دور، آقا واتر قیده‌اند.

پاسخ:

الف) آرزوی عمر طولانی کردن
ب) پس روی کردن، تنزل کردن.

العربية
الرياضية
العلوم
الهندسة
الرياضيات
الف

سوال: در همه ابیات به جز گزینه زمینه «ملی» حماسه آشکار است.

رسم خار حماسه ۱- داستان ۲ قرمائی ۳ - ملی ۴ - فرق کا رس

(۱) پراگنده کافور بر خویشتن چنان چون بود رسم و ساز کفن

اعتقادات، آراء، رسوم، فرهنگ

(۲) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند

(۳) رخ شاه کاووس پرشرم دید سخن گفتنش با پسر نرم دید

(۴) بدان گاه سوگند پرمايه شاه چنین بود آیین و این بود راه

العربية

سوال: با توجه به هر یک از موارد داده شده، پاسخ درست را انتخاب کنید.

(الف) در بیت «لبریز زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو

پناه»، مصراع اول، آرایه «حسن تعلیل» دارد یا «تناقص»؟ **پاسخ: الف** تناقض

(ب) آرایه بارز در بیت «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز

گوش نیست»، «اسلوب معادله» است یا «اغراق»؟ **ب** اسلوب معادله

همچنانکه

العربية
مفرد
جمع
مذكر
مؤنث
اسماء
الاعراب
الصفات
الظرف
الحوال
الحوال
الحوال

سوال: با توجه به هر یک از موارد داده شده، پاسخ درست را انتخاب کنید.

(ج) در سروده «همان جا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشانش

بدهند»، ترکیب «دست زمان»، اضافه استعاره است یا تشبیهی؟ (ج) اضافه استعاره

(د) در نوشته «زمزمه لطیف و سبک و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد»، آرایه

«سجع» دیده می شود یا «حس آمیزی»؟ (د) حس آمیزی

اهامه استعاره ← دست زمان - پار طبیعت - قسم دل - روح ما را - سینه دریا
مصنوع حرکات - ۹۰٪ فرزندان - تعجب لب - در صلح

العربية
العلمية

سوال: هر یک از آثار «قصه‌های دوشنبه، در حیات کوچک پاییز در زندان، فی حقیقه العشق و قصه شیرین فرهاد»، با کدام یک از توضیحات زیر متناسب است؟

(الف) کتابی است عرفانی از شیخ‌الدین سهروردی

پاسخ: فی حقیقه العشق

(ب) شعر خوان هشتم از سروده‌های این کتاب است.

پاسخ: در حیات کوچک پاییز در زندان

العربية
العلمية

سوال: هر یک از آثار «قصه‌های دوشنبه، در حیات کوچک پاییز در زندان، فی حقیقه العشق و قصه شیرین فرهاد»، با کدام یک از توضیحات زیر متناسب است؟
(ج) این اثر از ترجمه‌های عبدالحسین زرّین کوب است.

پاسخ: قصه‌های دوشنبه

(د) داستانی است طنز، از احمد عربلو با موضوع دفاع مقدّس

پاسخ: قصه شیرین فرهاد

العربية
العلمية

سوال: معنی هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

(الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.

پاسخ: آبروی بندگان را با گناه آشکار نمی‌ریزد و وجه معاش (رزق و روزی تعیین

شده) را به دلیل خطای زشت قطع نمی‌کند

(ب) در همان بحبوبة بخور بخور منظره زوال غاز خدایامرز، مرا به یاد بی‌ثباتی فلک

خبر

بو قلمون انداخت.

پاسخ: در همان میانه غذا خوردن، منظره نابودی غاز مرا به یاد ناپایداری روزگار ریاکار انداخت.

سوال: معنی هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

(ج) توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می کرد.

پاسخ: آتش توپخانه آغاز شده بود و صدای ترسناک آن، صدای ضعیف اسلحه کلاش را محو می کرد.

(د) چه استبعادی دارد که روزی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسیم!

پاسخ: بعید نیست که به زودی خاطرات سفر ماه را هم بنویسم.

سوال: معنی هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

ه) گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: «کار شرع کار درهم و دینار نیست»

پاسخ: محتسب: پولی بده و خود را نجات بده

مست: موضوعات دینی با پول (رشوه) حل نمی شود.

و) چون **رود** امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی **دریا** جای قرار من و تو

پاسخ: مانند رود امیدوار اما نا آرام هستم، به سوی دریای اتحاد مردم می روم تا به آرامش

برسم. *[مثل رودخانه که متوقف می شود در برابر سنگ هم به نور دریا را انعکاس می دهد که محل پذیرا است می روم]*

فقه
حساب
عربی
الغریبه

سوال: معنی هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

(ز) فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند، مثل من است

پاسخ: ای هم‌میهنان برای آزادی خویش چاره‌ای بیندیشید هر کس در پی چاره نباشد با من

زندانی تفاوتی ندارد.

(ح) سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندان گریان شدند

پاسخ: همه مردم ناراحت شدند و با دیدن چهره خندان سیاوش از شوق گریستند.

العربية
مدرسة
الرياض
العلمية

سوال: درک و دریافت خود را از سرودهٔ زیر بنویسید.

«و اگر دیدی، به ناگاه / خون من بر سنگ فرش خیابان جاری است، / بخند؛ زیرا
خندهٔ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته»

پاسخ:

شادی معشوق (وطن) به شاعر امید زندگی و قدرت مبارزه می‌بخشد.

العربية
العلمية

سوال: مفهوم مشترک سروده‌های زیر را بنویسید.

* یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب
کز هر زبان که می‌شنوم
نامکرر است

* هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم / و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم :
«که تو از آن منی و من از آن تو»

پاسخ:

سخن عشق تکراری نیست و عاشق از ذکر نام معشوق خسته نمی‌شود.

العربية
العلمية

سوال: با توجه به متن زیر، منظور هدهد از «خورشید» و «ذره» چیست؟

هدهد در پاسخ طاووس گفت: «بهشت جایگاهی خرم و زیباست اما زیبایی بهشت
نیز پرتوی از جمال سیمرغ است.»

هر که داند گفت با خورشید راز
کی تواند ماند با یک ذره باز؟

پاسخ: خورشید: سیمرغ یا خداوند

ذره: بهشت (دل بستگی های مادی)

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الإنجليزية
التاريخ

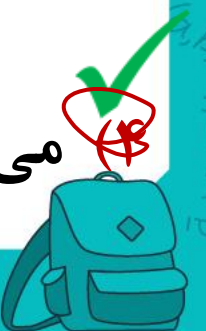
سوال: مفهوم کدام بیت با عبارت «وصول به حُسن ممکن نشود؛ الاّ به واسطهّ عشق و عشق هر کس را به خود راه ندهد»، یکسان است؟

(۱) بیم آن است کز غم عشقت سر بر آرد دلم به شیدایی

(۲) من که هر آنچه داشتم اوّل ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو

(۳) بی عشق زیستن را جز نیستی، چه نام
است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است

می تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ و تاب هست

فصلنامه علمی پژوهشی

سوال: هریک از موارد زیر، با کدام مورد در جدول داده شده مفهوم مشترکی دارد؟

(یک مورد در جدول اضافی است)

(الف) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟

(ب) حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را

بر لب دارد.

(ج) شیر مردی باید این ره را شگرف زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف

العربية
العلمية

سوال: هریک از موارد زیر، با کدام مورد در جدول داده شده مفهوم مشترکی دارد؟ (یک مورد در جدول اضافی است)

- الف)** کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟ **۲**
- ب)** حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد. **۳**
- ج)** شیر مردی باید این ره را شگرف زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف **۱**

۱	نی حدیث راه پر خون می کند	قصه های عشق مجنون می کند
۲	راستی خاتم فیروزه بواسحاقی بود	خوش درخشید ولی دولت مستعجل
۳	من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / ...	
۴	هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد	هر که بی روزی است، روزش دیر شد

سوال: بیت «مال این جا بایدت انداختن / ملک این جا بایدت در باختن»، یادآور وادی از هفت وادی منطق الطّیر عطار است.

پاسخ: وادی طلب یا وادی اوّل

العربية
الرياضية
العلوم
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
التاريخ
الجغرافيا
اللغة
الإنجليزية

